

Kwartelkoningen 2014

Crexmail 1 – 15 mei 2014

De eerste vogel is binnen!

Eerste simultaantelling weekend 30/31 mei

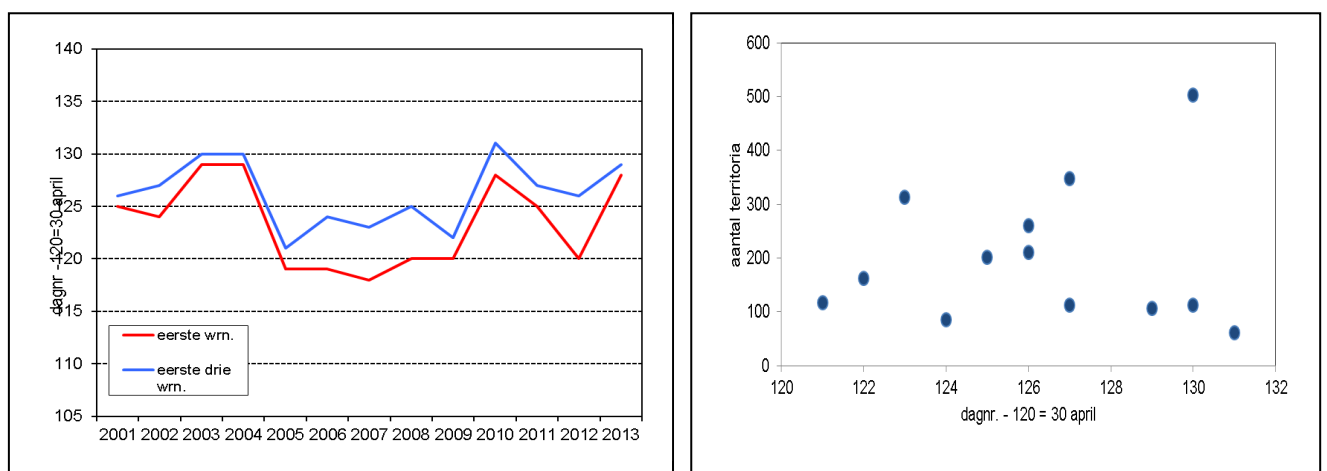
Beste Crex-teller,

Kwartelkoningen op komst?

Kwartelkoningen behoren tot de laatste zomervogels die uit Afrika terugkeren. Ook dit jaar is dat het geval en ze zijn zelfs later dan ooit. Maart en april waren uitzonderlijk zacht. Hierdoor kwamen veel vroege soorten vroeg terug. Mei is tot op heden een wisselvallige en koele maand ook ten zuiden van ons land. Hierdoor is waarschijnlijk de terugkeer van de Kwartelkoning maar ook de Gierzwaluw wat verlaat.

Late aankomst

Pas in het begin van de week op 12 mei is de eerste Kwartelkoning gehoord. De vogel is gemeld in de Oosterpolder bij Haren (Gr). Nadien zijn er geen nieuwe locaties doorgegeven waardoor we nu al kunnen zeggen dat de aankomst bijzonder laat is. Gemiddeld wordt de eerste Kwartelkoning in Nederland gehoord op 3 mei, zo laat een analyse van eerste waarnemingen in de periode 2001-2013 zien (figuur 1). Uitgaande van de eerste drie waarnemingen, die uitschieters buiten beschouwing laten,

Figuur 1. Aankomst van Kwartelkoningen, 125 = 5 mei (l) en verband tussen aankomst van Kwartelkoningen in Nederland en het uiteindelijke aantal territoria in hetzelfde jaar (r).

valt de aankomst een fractie later, op 6 mei. Tussen de jaren onderling is er wel wat variatie: vooral in 2005-2009 waren de vogels aan de vroege kant, met eerste waarnemingen op 29 april. In andere jaren kan het tot 9 mei duren voordat de eerste vogel roept.

Duidelijke oorzaken voor de variatie in aankomst zijn er niet. Evenmin is er sinds 2000 een tendens voor een vroegere aankomst, zoals enkele andere zomervogels die kennen.

Het moment van aankomst heeft ook weinig voorspellende waarde over het aantal Kwartelkoningen dat Nederland uiteindelijk aandoet (figuur 1). Het beste jaar sinds 2000 (2003) kenmerkte zich zelfs door een late aankomst. Het jaar 2013 behoorde met 106 territoria tot de slechtere jaren in de afgelopen tijd. De meeste Kwartelkoningen werden in 2013 vastgesteld in het Groningse Oldambt (17), in de Hoenwaard bij Hattem Gl (6), Langenholte Ov (5) en de Peizer- en Eeldermeden (5).

Snel doorgeven, ook aan de beheerder

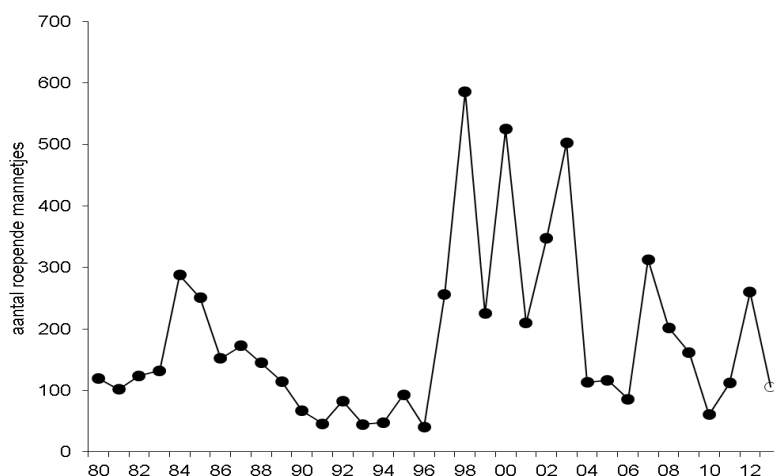
De eigenaar van het perceel waar de eerste Kwartelkoning van 2014 is door de waarnemer op de hoogte gebracht. Dat is belangrijk want de eigenaar/beheerder weet zelf vaak niet dat er een zeldzame soort aanwezig is. Heb je advies nodig over de bescherming neem dan contact op met Jan.

In een aantal regio's is er voor de bescherming een samenwerking met de Agrarische Natuur Vereniging ANV. Net als in voorgaande jaren kunnen waarnemingen van Kwartelkoningen online worden doorgegeven via de kwartelkoning-applicatie van Sovon. We vragen in ieder geval om de eerste waarneming van elke locatie hier door te geven, omdat we met de extra gegevens die we vragen beter in staat zijn beschermingsmaatregelen te sturen. Bovendien kunnen terreinbeheerders in het systeem "mee kijken" waar Kwartelkoningen zijn gehoord. Het spreekt vanzelf dat een zo precies mogelijke locatiebepaling van de roepende vogel (kruispeiling) belangrijk is! Waarnemingen doorgeven kan via <http://s1.sovon.nl/kwartelkoning/kwartelkoning.asp>.

We hopen dat je net als voorgaande jaren je eigen gebied weer gaat tellen. **Het tweede simultane telweekend is 20/21 juni.** Aanvullende waarnemingen en bezoeken tussentijds zijn heel welkom!!

Succes met de telling!

Kees Koffijberg kees.koffijberg@sovon.nl & Jan Schoppers 06-11241530 jan.schoppers@sovon.nl

Figuur 2. Aantalsontwikkeling van de Kwartelkoning in Nederland in 1980-2013.